

10 augustus 2023

Geachte leden van commissie belast met het opstellen van het verkiezingsprogramma van de VVD, [Grootouders voor het Klimaat](#) wil u een aantal voorstellen aanbieden voor opname in uw verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer in november, waarmee de zorg voor de leefomgeving van toekomstige generaties gestalte krijgt. Wij spreken namens een groot aantal grootouders die zich ernstige zorgen maken over de leefomgeving waarin hun kleinkinderen en toekomstige generaties zullen moeten leven. Wij denken dat ditzelfde geldt voor veel van de bijna 3 miljoen grootouders in Nederland, waaronder ongetwijfeld een flink aantal potentiële kiezers voor de VVD. We hopen daarom dat u onze suggesties een plaats wilt geven in uw verkiezingsprogramma.

Wij richten ons met name op de volgende punten:

- Zorg voor toekomstige generaties
- Klimaatadaptatie
- Klimaatvriendelijke technologie
- Schone energie
- Duurzame mobiliteit
- Behoud en versterking biodiversiteit
- Duurzame landbouw en veeteelt

In de bijlage treft U onze concrete voorstellen aan.

Wij zijn uiteraard graag bereid om onze voorstellen toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,
Namens de Stichting Grootouders voor het Klimaat

Corina van Arnhem
voorzitter

info@grootoudersvoorhetklimaat.nl / 06 122 66 323

Voorstellen van Grootouders voor het Klimaat voor het verkiezingsprogramma van de VVD

Een Gezonde Leefomgeving voor Toekomstige Generaties

Bij de VVD staan wij voor het creëren van een sterke en welvarende samenleving voor niet alleen de huidige brede gemeenschap van burgers, maar ook willen wij onze verantwoordelijkheid nemen voor het welzijn van toekomstige generaties. Voor de Tweede Kamerverkiezingen van november 2023 presenteren wij ons verkiezingsprogramma, waarin wij centraal stellen: het oplossen van de grote problemen die een gezonde leefomgeving voor toekomstige generaties bedreigen, het versneld invoeren van klimaatvriendelijke methoden en technologie en de bescherming en versterking van de biodiversiteit. Praktisch en zichtbaar bouwen we aan een duurzame toekomst waarin een gezonde leefomgeving voor mens en natuur centraal staat.

Zorg voor toekomstige generaties:

Op alle beleidsterreinen toetsen we het bestaande en voorgenomen beleid aan wat dit kan gaan betekenen voor toekomstige generaties. We ontwikkelen, op basis van heldere probleemstellingen, toekomstvisies met perspectief ter ondersteuning van belangrijke maatschappelijke sectoren die ons gaan helpen de duurzame toekomst voor komende generaties te creëren. We leggen in de Grondwet het recht op een gezonde leefomgeving voor toekomstige generaties vast en heffen het verbod op toetsing van wetgeving aan de Grondwet op.

Klimaatadaptatie:

Een belangrijke opgave is het anticiperen op de effecten van klimaatverandering, die ook voor ons land ingrijpend zullen zijn. Bij de te ontwikkelen toekomstvisies wordt hiermee expliciet rekening gehouden. Klimaatadaptatie vraagt om regie vanuit de centrale overheid en om voldoende financiële middelen.

Klimaatvriendelijke Technologie:

Klimaatverandering is een van de grootste uitdagingen voor toekomstige generaties. We zijn vastbesloten om voorop te lopen in de overgang naar een klimaatvriendelijke samenleving. Daarom willen we de ontwikkeling en invoering van groene technologieën krachtig stimuleren. Wij doelen hierbij op investeringen in duurzame energie, zoals zonne- en windenergie, batterijen, groene waterstof en verduurzaming van de industrie, met name voor kansrijke startups in het MKB. Dit betekent ook het waar mogelijk afbouwen van subsidies of steun voor fossiele projecten, omdat die de transitie nodeloos vertragen. Ook andere belemmeringen zullen wij wegnemen. De vervuiler betaalt is voor ons een leidend beginsel, maar betalen is geen alternatief voor het stoppen van de vervuiling.

Schone energie:

Door de transitie naar schone energiebronnen te versnellen, verminderen we onze ecologische voetafdruk, beschermen we komende generaties tegen gevaarlijke gevolgen van klimaatverandering en worden we minder afhankelijk. Wij vinden het van groot belang dat mensen en bedrijven weer zelf grip krijgen op de eigen energievoorziening en daarom steunen wij de vorming van lokale energiegemeenschappen van huishoudens en bedrijven die zelf elektriciteit en warmte opwekken en die energie lokaal gebruiken. Daarmee ontlasten we het energienet. We geven deze energiegemeenschappen toegang tot een deel van de wind op zee capaciteit om vraag en aanbod in evenwicht te brengen zonder dat veel extra wind op land moet worden gerealiseerd. Ook de opslag van energie krijgt daarbij onze aandacht.

Duurzame Mobiliteit:

Mobiliteit is cruciaal voor onze diensteneconomie. Een duurzaam transportsysteem is daarbij essentieel voor het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen. Wij blijven investeren in de ontwikkeling van elektrische voertuigen door de subsidies voor elektrische auto's en vrachtwagens niet af te bouwen, maar te continueren. We versterken de laadinfrastructuur verder, waardoor we een groene revolutie in de mobiliteitssector stimuleren. Bovendien bevorderen we duurzame alternatieven zoals fietsen en openbaar vervoer, met name in het landelijk gebied, om de luchtkwaliteit te verbeteren in de steden en het platteland leefbaarder te maken voor komende generaties.

Behoud en Versterking van Biodiversiteit:

Het behoud van biodiversiteit is cruciaal voor de veerkracht van onze planeet en de toekomstige generaties. We willen ons inzetten voor het beschermen van natuurlijke habitats, het herstellen van beschadigde ecosystemen en het ondersteunen van initiatieven voor behoud van bedreigde planten en diersoorten. Door biodiversiteit te beschermen, zorgen we ervoor dat onze ecosystemen gezond blijven en alle levensvormen gedijen.

Duurzame landbouw en veeteelt:

Het stimuleren van duurzame productie en het ontmoedigen en afbouwen van vervuilende activiteiten zijn belangrijke aspecten van ons beleid. Op dit moment is de ecologische schade die door de landbouw en veeteelt wordt veroorzaakt veel groter dan de bijdrage die de landbouw levert aan onze welvaart. De overgang naar natuurinclusieve praktijken vraagt om een eerlijke beloning van boeren voor natuur- en landschapsonderhoud, het via een nationale grondbank tegen lage kosten beschikbaar stellen van pachtgronden aan boeren die willen overschakelen en een herziening van de inzet van Europese landbouwsubsidies. Gezond bodemleven behoort tot een belangrijke zorg vanuit onze verantwoordelijkheid voor natuur en landbouw. Wij willen bouwen aan een gezonde landbouw die in balans is met de omgeving.

Conclusie:

Vanuit onze liberale kernwaarde Verantwoordelijkheid zetten wij ons als VVD in voor een duurzame toekomst waarin de versnelde invoering van klimaatvriendelijke technologie en het behoud en versterking van biodiversiteit centraal staan. We zijn van mening dat een gezonde leefomgeving voor mens en natuur essentieel is voor welvaart en welzijn in onze samenleving. Door te investeren in groene technologieën en biodiversiteit, kunnen we een veerkrachtige en bloeiende wereld nalaten aan onze kinderen en kleinkinderen. Stem VVD voor een duurzame toekomst voor alle generaties!